Ч. 168 (10.551). Львів, пятниця 31. липня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10. II. пов.
Конто почт. щад. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунія 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

ЧАД.

Одна подія, яка вчора зелектризувала місто: вбивство політичного агента — комуністом у звязку з процесом, прокидає цілу низку рефлексій, з яких лише кілька найзагальніших уважаємо можливим висловити на сторінках часопису.

І судді і адвокати і все громадянство, що стежить за кожним моментом процесу, стверджує, що маємо тут до діла з дуже заплутаною історією, яка зродилась у підземельно-темній атмосфері. Трудноші розплутання всіх ниток між обвинуваченими і тими, що з ними зустрічались та розмовляли, скриваються не в тім, що суд та оборона не знають деяких фактів. Головною перепоною для орієнтації у відомих уже фактах та словах є щораз важше проведення межі між людьми ідейними і безідейними, між тими, що кілька місяців тому належали до одної групи, а згодом перейшли до протилежної і які, хто зна, чи вчора ще раз не змінили мотиви своїх пересвідчень, своєї поведінки, а разом з тим: увесь світогляд.

З усіх судових реєляцій, щодо яких можемо не мати ніякого виробленого осуду, дихнуло на всіх своєрідною атмосферою конспірації, яка для кожного громадянина европейських держав видалась би влобно обдуманою комедією. На тю атмосферу склалось без сумніву стільки причин, що на ниші своєрідні повоєнні наслідки у нашій країні. Та хочемо тут звернути увагу тільки на один дуже загальний прояв недуги спричиненої бацилем морального розкладу. Затрачується межа між поняттям чесного та корисного. Вчорашній революціонер нині може явитись на поліції і заявивши про своє каяття — видавати своїх товаришів. І йому вірять. Вчорашній поліційний агент, який увійшов у середовище революціонерів, щоби за ними стежити — одного дня входить з ними в порозуміння. І його приймають як товариша.

І ось характеристична псиxольогія витворена в отруйній атмосфері:—і влада і революціонери приймають часто на свою службу людей, яких минуле є щонайменше темним питайним знаком. Їм вистарчає факт, що хтось „навернувся“ або що віддає їм певні корисні послуги. Всі провини чорного минулого, а навіть діяльність такої людини звернена проти них стають перечеркнені одніським фактом, що таку людину вважають „своєю“. Згадайте тільки всю гидоту славних колись подій Азефа та Гапона, провокаторів та революціонерів. Скільки намулу прилипло до особи Савінкова? Чи мало фактів таких „переходів“ та „щирих навернень“ можна би нарахувати на протязі нашої останньої революційної боротьби та закордонної дипльоматичної праці? Чи мало вони заважили на результатах наших національних змагань?

Безхарактерних та підкупних наймитів, невідповідальних злочинців, що підпадають під категорію т. зв. moral insanity — скрізь є досить. А по останній війні ще більше, як раніше. Одиниця може не відповідати за свої вчинки. Але організації державної влади та громадського життя мають обовязок перевірити характер одиниці, яка хоче в них працювати, глядіти на її минуле та теперішність. Тимчасом почуваємо, що атмосфера, в якій живемо, налягла на мозки своєрідним чадом:—чесною людиною, або щонайменше такою, що заслугує на пошану, вважають щораз частійше ту, яка є нам корисна, нам — чи то є держава, чи політична партія, чи ще тісніший гурт. Чи треба наводити хоча би приклад, що найбільші почести та користи збирає в нашім політичнім підсонні людина, яка змінила національність? Дивною є льогіка такої атмосфери: саме тому, що група, до якої належала вчора така одиниця, вважає її підлою—новий табор починає її тим більше цінити!

Наслідки такої психольогії — своєрідна мораль, а наслідки такої моралі — розхитання суспільних основ, під якими витворюється щораз більша трясовина. Там, де годується та піддержується жаби, гадюки, а навіть крокодилів—людям жити щораз важше.

Британський лев перед жовточервоною небезпекою.

Щораз частійше повтаряється в европейській політиці слово „Китай“. Заки „жовта небезпека“ явиться в Европі як марево війни з 500 міліоновою державою, европейські дипльомати пробують на ново заволодіти впливами у царстві дракона. Перша — затривожена Англія. Всі ті причини, що склались на пробудження Індії, починають нині ділати в Китаю. Британський лев, як носій европейської культури в Азії, перерахувався: — перенесення західно-европейського промислу в середовище, яке не піддається еволюції і не вміє, завдяки свойому законодавству, використати здобутки цього промислу і оминути його небезпек; поширення европейських ідей між молодю, зовсім иншої культури, неспроможною відчути її змагань — ось причини, які прокинули в Китаю дрімучі сили, так само як в Індіях.

Різко національний рух східних народів перехрещується з англійськими інтересами. Зреволюціонізований Китай це загроза англійській бавовні та банкам. Індії та Китай були для Англії завсіди найбільшими ринками збуту бавовни. Індії починають замовляти з фабрик Ленкешір (Lancashire) щораз менше, основувавши власні ткальні і замовляючи більше з Японії. Китай обмежує свій імпорт ткацьких виробів з Англії; у маю цього року виказує цифру 13 міл. квадр. метрів у порівнанні з 25 міл. і 15 міл. у двох роках попередніх. Англія була довгий час головним банкіром Китаю. На самі залізниці вона позичила йому 500 міл. золотих франків. Англійські кораблі перевезли в 1921 р. добра та грошей більш як на 5 міліярдів зол. фр.

Бойкот англійського краму і трудноші ввозу нарушують не лише економічні інтереси Англії — вони підривають престіж британської імперії. Англія приневолена в очах світа капітулювати перед Китайцями, ще й китайськими студентами! — може втратити легко свій авторитет в очах Арабів та Індійців. Не диво, що в половині червня мін. зак. справ консерватист Чемберлен, при згоді і лібералa Льойда Джорджа і соціяліста Мекдонельда, висував таку політичну програму супроти Китаю: пошана майна, згода заінтересованих держав, міжнародна конференція, направа режиму в Гонг-Конгу, співпраця з китайським народом.

Та тут вона зустрілась з дипльоматичною грою московської політики. Совіти хотять покористуватись китайським націоналізмом, щоби перервати залізничний контакт між Японією і Чанг Тсо Ліном у Манджурії, який загрожує сибірським шляхам і Владивостокові. Тим самим Совіти хотіли би оперезати ланцюгом англійську державу, сягнувши вже до Персії, Афганістану та Тибету. І як повторяє „Таймс“, совітське бюро пропаганди розкидає густо карикатури, на яких видко гнівного Китайця, що викидає Джон Буля ударом чобота в море. Офіціяльний виразник англ. м-ства закорд. справ Геротволь звернув голосно увагу на обставину, що СРСР, одночасно має амбасаду в Льондоні і веде боротьбу з англійською державою: „Неможливо, сказав він, щоб така парадоксальна і безглузда ситуація мала тривати далі“.

А проте англійський уряд не може рішитись. Зірвати з СРСР, значить кинути Росію в обійми Німеччини. А відносини між Берліном і Москвою нині напружені, і з цього Англія хотіла би користати. Зірвати це значить стримати повільну еволюцію російської революції в напрямку примирення її з буржуазними державами. Зірвати з СРСР, це значить зректись на довго впливів на Росію. Чи вся політика Льойда Джорджа та Мекдонельда не мала на меті втягнути СРСР. в коло европейських держав?

Яке становище до Англії займають офіціяльні представники СРСР. можна переконатись з маніфесту Зіновєва на тему шангайських подій (виривки з неї містимо окремо). Англія є нині найбільше стабілізована з усіх націй і тому її традиційна політика продовжується: від доби непереможної Армади аж до Наполеона, британська держава завсіди зверталась проти кожної европейської сили, яка хотіла зростати.

Світово-історичне значіння шангайських подій.

(Маніфест Зіновєва.)

Рух почався з дуже скромних економічних домагань. Китайські робітники домагалися 8-годинного дня праці для малолітних, а 10-годинного дня праці для дорослих, одного дня відпочинку в тиждень — значить: домагання, які робітники передовсім капіталістичних країн видвигали вже пів століття тому.

Рух перейшов в глибоко політичну подію, яка набрала світової історичної ваги. Від домагання 10-годинного дня праці до домагання усунення чужинецьких військ з Китаю.

На це все потрібно було китайським робітникам всього кілька днів.

Англійські, японські, американські імперіялісти посилають на переміну боєві сиґнали своїм воєнним кораблям, взиваючи їх на місце ділання. Не треба бути пророком, щоби передбачити, що в Шангаю проллється ще много крови. І не треба бути пророком, щоби передбачити, що там глибшою стане ненависть століоннових народніх мас Китаю до розбійників чужинецького капіталізму, тим грімкійше пролунає домагання: „геть з Китаю“.

Без грабування кольоній та півкольоній не можуть вже жити англійський та японський імперіялізм, а головно перший. Або

Red. czas. „Dilo“ we Lwowie. Pr. 546/25. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, jako Trybunał Prasowy we Lwowie, że treść artykułu, umieszczonego w czasopiśmie „Dilo“ Nr. 161 (10.451) z dnia 24. lipca 1925. w artykułach następujących pod tytułem: 1) „Instynkt samozberežennia w ustępach a) między słowami: ce z uspichom... a: Pisla wijny, b) po słowach: ratuwaty dla naciji... do końca artykułu, tudzież 2) umieszczonego w rubryce „Nowynky“ pod tytułem „Swoboda“ w ustępach między słowami: a) Czerez Zbrucz!... a: Polśkyj sojm zawiera znamiona ad 1) występku z § 302 ustawy karnej, ad 2) występku z § 24 ust. prasowej uznał dokonaną w dniu 23. lipca 1925 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydał nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 éx 1863 r. i zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów dnia 25. lipca 1925 r.

Hawel.

...дбування кольоній, або прискорення пролетарської революції у власній країні. З того заложення виходить англійський імперіялізм. А діялектика історії робить те, що саме через напір на кольонії прискорюється назрівання національно-визвольних рухів на Сході і тим самим прискорюється пролетарська революція в імперіялістичній Англії.

Розпочате сьогодні бистре революціонізування англійської робітничої кляси тісно звязане з розпочатим сумерком англійського імперіялізму. Зріст революційної самосвідомости робітничої кляси в поневолених країнах (кольонії й півкольонії) та змешення імперіялістичної зарази серед пролетаріяту поневолених країв, є паралельним двоєдиним процесом.

Робітнича кляса в Китаю становить далеко менший процент населення, як 20 проц. (6 міліонів на 400 міліонів). Але коли взяти під увагу, що:

1. робітнича кляса Китаю, вже силою свойого положення, не може бути заражена великодержавними ідеями, ідеями імперіялізму, і що навпаки: цілий стан річей пре її до того, щоби взяла на себе ролю керовника цілого народу проти чужинецьких капіталістів, що поневолюють його; 2. що авангард европейського пролетаріяту, під проводом Комуністичного Інтернаціоналу, розуміє велике значіння робітничої кляси Китаю і просвічує їй історичний шлях смолоскипом ленінізму; 3. що перша побідоносна пролетарська революція (СРСР) творить прекрасну, могутню революційну опору для розростаючогося революційного руху у всіх кольоніях і залежних країнах, а тим самим і для Китаю; 4. що у всіх рішаючих осередках Китаю (Шангай, Ганкоу, Пекін, Ціндао, Нанкин і т. д.) китайський пролетаріят має чисельно значні групи — прим. в Шангаю більше як 200.000 робітників; 5. що більшість населення життєво заінтересована в скиненню чужинецького імперіялістичного гніту і що народні маси Китаю, щораз то більше будяться до свідомої боротьби проти світового імперіялізму; 6. що зокрема уся обстановка пхає селянство до піддержки робітничої кляси Китаю, — і коли взяти те все під увагу, то стає ясним, що при сприяючих умовинах робітнича кляса Китаю змогла би стати й стане основною силою, керовником, гегемоном цілого великого національно-визвольного китайського руху.

При цьому загальному стані, який витворився в Китаю, при цьому уровні національно-визвольного руху, що дозрів вже, репресії розбійників англійського і японського імперіялізму безсумнівноділають тільки оливи до вогню.

Мав рацію, по тисячу разів мав рацію останній поширений пленум Викон. Комітету Комінтерну, коли він, передбачуючи зміну маршрути світової пролетарської революції, вказував на те, що революційні події на Сході назрівають з далеко більшою бистротою, як можна було ожидати і що пізна частинна стабілізація капіталізму на Заході не зможе задержати назового побіди світової пролетарської революції. Події в Шангаю служать прообразом подій в цілому Китаю, в Індії, Єгипті, на Яві і т. д.

В Індії 8 міліонів робітників на 350 міліонів населення, в Єгипті півтора — два міліони робітників на 20 міліонів населення, на Яві 2 і пів міліона робітників на майже 30 міліонів населення. Але у всіх тих країнах діяють в більшім чи меншім ступні ті шість умовин, на які вказали ми вище. У всіх тих кольоніяльних і залежних країнах робітничій клясі при дещо сприяючих умовинах безумовно вдасться витиснути свою печать на великий визвольний рух цих країн.

В Китаю і Єгипті справа доходила вже до захоплення робітниками фабрик і заводів. В Індії зростає і поширюється робітничий рух. Домагання шангайських робітників, щоби усунути чужинецькі імперіялістичні війська з Китаю, знайде могутній відгомін не тільки в Москві і Ленінграді, але й у всіх столицях світа. Англійські профсоюзи починають віщовнювати свою міжнародню пролетарську повинність. Чим більше стабілізований европейський капіталізм знущається і мучить робітників „своєї власної“ країни, тим більше европейські пролетарі зачнуть вкінці скидати з себе вузкість европейського „провінціоналізму“ і тим більш будуть посвячувати уваги і піддержки революційному рухові в кольоніях та півкольоніях.

Політичне вбивство у Львові.

Кілька подробиць надзвичайної події.

В доповнення вчорашньої звістки про вбивство агента варшавської дефензиви Цехновского, подаємо слідуючі подробиці цісї неабиякої кривавої сензації.

Цехновскі вийшов в полудне, точно о 2. год. з будинку карного суду при вул. Баторого, де прислухувався розправі Корнгабера і тов.; предсідник трибуналу, побачивши його на салі поміж публикою, казав йому вийти тому, що його мали переслухувати ще як свідка при конфронтації з Паньчишином. Цехновскі йшов вул. Галицькою і Ринком, в напрямі ресторанів при вул. Трибунальській. В хвилині, коли він скрутив у Трибунальську, підійшов до нього зпозаду якийсь молодий чоловічок, бльондин низького росту, в ясному одягу. У віддалі чотирьох кроків блискавкою вийняв бравнінг і стріливши тричі в спину Цехновскому, кинувся до втечі. Цехновскі, поцілений двома кулями, з котрих одна прошибла серце, пройшов ще кілька кроків тримаючись конвульсійно стіни камениці, і впав трупом. Кілька осіб кинулось за вбивцею; одночасно забігли йому дорогу патролюючі на Ринку два агенти поліції. Вбивця підніс револьвер, наче до стрілу, але в ту мить вже вхопили його. Ціла подія відбулась на протязі кілька секунд.

Побачивши безвиглядність усяких спроб утечі, вбивця кликнув,

„Я убив провокатора і цілком не жалію того“.

За кілька хвилин Трибунальська вул. була набита товпою цікавих; кордони поліції замкнули вулицю. Трупа Цехновского перенесено до брами дому при Трибунальській 1. На місці злочину явились міські лікарі, які ствердили лише смерть Цехновского, прокуратор Сивуляк, судця Вітошинський, урядуючий заст. дир. поліції Кучевскі й ріжні урядовці поліції. Убивцю відставлено до команди поліції при Казимирівській вул., де почали переслухувати його інсп. Лукомскі і ком. Прожиньскі. Тудиж приїхали й инші поліц. достойники, як окружний комендант поліції Вічиньскі, начальник воєвідської дефензиви Савіцкі, комісарі Мітленер і Івахів та и.

Особа вбивці.

Вбивця зізнав, що зветься Нафталі Ботвін, має 20 літ і є шевським помічником. Уродився у Камінці Струм., живе разом з матірю-вдовою при вул. Сонячній 28. Є ідейним комуністом, хоча до партії не належить, злочину допустивсь ніким неінспірований, з власного почину і без помічників, не належав до ніякого зговору, а рішення і плян убивства прийняв довідавшись про зізнання Цехновского на процесі в суботу 25. ц. м. Цехновского убив як провокатора; колиб Ц. був лише поліц. урядовцем, то нічого злого не зробив би йому. Свого вчинку не жаліє. Бравнінг купив ще кілька літ тому від якогось хлопця на вул. Складаючи повисші зізнання, убивця поводився спокійно й зрівноважено. Запитаний одним з комісарів, чи знає, що жде його, відповів сміливо: „Про це поговоримо в суді“.

Особа вбитого.

Юзеф Цехновскі походив з Берестя Лит. і мав 36 літ. Він належав від 1914 року до комуністичної терористичної організації. Поки що невідомо ще, чи вже тоді був конфідентом поліції, чи тільки згодом зрадив організацію і пристав на службу у варшавській дефензиві. Цехновскі був тим, який їдучи з Кракова до Варшави з тайними дорученнями організації, до якої належав Багіньскі і Вечоркевіч, виявив все на поліц. постерунку в Ченстохові. Він теж причинився головно до арештування двох названих польських старшин, які потім так трагічно згинули з руки Мурашка. Як відомо вже з розправи, Цехновскі використав донос Микитина задля арештування Паньчишина в Калуші. В звязку з історією провокаційного вибуху бомби в редакції „Валька люду“ у Варшаві, Цехновского, як скомпромітованого мусіли буцім-то видалити з поліц. служби, даючи йому якусь иншу. Всеж найшли при ньому всі документи на імя Целіньского.

В процесі Корнгабера і тов. відіграв настільки ролю, що він твердив, буцім-то Паньчишин сам признався йому, що в день замаху на президента, себ-то 5. вересня м. року, був між 10. і 11. год. перед полудн. у Львові на Гетьманських валах, а де пізнійше — не знає.

Цехновскі і Пйонткевич буцім-то отримали вже у Львові анонімові присуди смерти.

———

Крім Ботвіна арештовано ще якихось двох людців, які після стрілу мотнулись до втечі. Вони буцім-то заявили, що втікали огорнені панікою. Їх імена, а також усі подробиці слідства окутані покищо тайною.

П. АНТОНОВИЧ.

Дмитро Бортнянський.

(1751—1825.)

(Промова на концерті в Познї в столітні роковини його смерти.)

Популярний, а незнаний творець. — Перші джерела його освіти.

У цьому році минає сто років з дня смерти найпопулярнійшого українського композитора Дмитра Бортнянського. Слава і популярність Бортнянського виходить далеко за межі рідної України, розходиться по всьому словянському світу і навіть ширше, поза словянським світом Бортнянський є знаний і люблений у народів східного обряду. Але і досі, хоч уже минає сто років з дня смерти Бортнянського, його знають однобічно; уявляють Бортнянського як виключно духовного композитора. Поза духовною музикою, хіба знають Бортнянського, як автора одного популярного гимну, але не знають инших його світських композицій, а вже зовсім Бортнянський не є знаний як композитор опер, бо ні одної з пяти опер Бортнянського ні на Україні, а ні деінде не виконують. Так само дуже мало і однобічно відомі ті джерела, з яких міг появитися і розвинутися талант Бортнянського, бо в біографії його відомо тільки про науку Бортнянського у Італійців та в Італії, а італійські впливи, розуміється, цілого Бортнянського розяснити не можуть. Таким чином на сором нам, і тепер у столітні роковини з дня смерти Бортнянського, ми властиво не знаємо нашого найславнійшого композитора.

Навіть біографія Бортнянського, особливе в молодших роках, коли заложено перші підвалини музичної індивідуальности Бортнянського, також мало відома. Так біографи називають містом уродин Бортнянського місто Глухів на Чернигівщині. Але і це треба довести, бо відомо тільки, що Бортнянського дитиною із Глухова одправлено до Петербургу. Але перебування Бортнянського дитиною у Глухові ще не доводить, що Бортнянський власне у Глухові родився, бо він міг бути привезеним до Глухова з иншого міста (імовірно на Чернигівщині) для науки в Глухівських підготовчих клясах, себто в початковій співочій школі, яку засновано в Глухові, а другу подібну у Харкові, „дабы із імѣющихся там пѣвчих всякий мог способним бить і при высочайшім дворі, когда надобность в ніх на місто убилих і спадающих голосів настоять будет“. Із цеї школи Бортнянського відправили до Петербургу до придворної капелі. Привезено Бортнянського до Петрограду, коли йому було не менше як тринацять, чотирнацять років, отже першу науку в Глухові він уже пройшов і перші зерна музичної свідомости в музикальну душу Бортнянського вже засіяно. Але що це була за освіта в Глухівській музично-співочій школі і що вона могла дати Бортнянському, про це можемо тільки догадуватися. У Петербурзі Бортнянський зразу попав у науку до придворного капельмайстра Бальтазара Галлуппі, відомого італійського композитора, автора комічних опер. Галлуппі прибув до Петербургу вже відомим композитором у віці коло 60 років (у 1764 р.) і пробув у Петербурзі коло чотирьох років, бо в 1768 р. вже повернувся до Італії.

В придворній капелі в цей час панував світський напрям музики, члени капелі мусіли співати в концертах і операх, а хоч і співали в церкві, то це був час, коли і в церковний спів введено оперовий стиль музики. Відомо, що в цей час Бортнянський, що мав чудовий голос-дискант, виступав у театрі в жіночих ролях і навіть виконував ролі оперових прімадон. В 1768 р. Галлуппі віділхав з Петербургу і осів у Венеції, як капельмайстер при соборі св. Марка. Звичайно вважають, що до самого відізду Бортнянський учився у Галлуппі; але ледви чи це так, бо Бортнянський у цей час мав сімнацять років і голос у нього повинен був ранійше спасти на переході від дисканта до голосу дорослих, і в списку „півчих“ придворної капелі за 1767 рік Бортнянського немає. Хіба що Галлуппі виключно учив його лише теоретично теорії музики і композиції. В кожнім разі тут наступає неясний період в житті Бортнянського і відомости про нього починаються знову тільки з 1775 р., коли Бортнянського послано до Італії кінчити музичну освіту у тогож таки Галлуппі. Деж за цей час перебував Бортнянський на протязі семи, як не більше років?

Ми знаємо, що композитора Максима Березовського, якій ранійше Бортнянського попав у таке саме становище, на час переходу голосу одправляли до Київа учитися в академії. Дуже імовірно, що те саме було і з Бортнянським і це установити булоб дуже важно. На науку в київській академії в нашій літературі часто висловлюють негативні погляди, і це дуже несправедливо. Навіть українські дослідники не розуміють терміну „схолястика“. Розуміється, наука в київській академії була не схолястична, а цей термін дослідники прикладають до київської науки хіба під враженням способу навчання. Очевидно способи навчання в XVII і XVIII віках дуже відріжнялися від сучасних і корінь науки в ті часи був гіркійший від нині, але програма навчання неперечно мала перевагу перед сучасними програмами і то власне тим, що тодішна школа взагалі, а Київська Могилянська Академія особливо навчала [illegible] et artibus — навчала обовязково, і успіхи в мистецтвах важилися так само як і в науках.

Не будемо змагатися, що важнійше: наука чи мистецтво, це було б безпредметово, але годі сперечатися проти того, що гармонійне злучення науки і мистецтва, це найвище із усього, чого може дійти людство; і до цього ідеалу Київська Академія в тих обставинах була ближче ніж ми тепер. В кожнім разі наука всіх галузів мистецтва в Київській Академії була дуже уподілна і зокрема музиці і співу уділялося чимало місця і часу. Академія мала свої хори і оркестри, музикою і співами студенти Академії заробляли собі хліб і поза стінами школи, і слава музичної культури в Київській Академії лунала широко. Музична культура стояла високо і всі кращі европейські композитори в Київській Академії були знані і виконувані. Є відомости, що в часи Бортнянського особливо улюбленими і виконуваними [illegible] оркестрів і хорів Київської Академії були Скарлятті і Палестріна і взагалі Київська Академія стояла на високоті тогочасної музичної культури. Тому нема нічого дивного, що в другій половині XVIII віку із Київської Академії вийшло стільки вельми талановитих музиків і композиторів.

(Продовження буде.)

Жертвенність

на „Рідну Школу“ в червні 1925 р.

Повіт	Число громад	зложило громад	До каси Голов. Управи УПТ.	Остало в касі Кружків УПТ.*)
Львів-місто	1	1	2.179·65	255·81¹)
Рогатин	100	4	20·—	2.062·94²)
Перемишль	123	65	4·80	1.139·43³)
Бережани	75	3	23·—	1.082·86
Чортків	44	15	24·—	969·74⁴)
Коломийщина	53	1	16·20	798·95⁵)
Коломия	58	11	302·—	379·94
Долина	87	2	4·20	552·77
Бережани	74	1	—·—	497·20
Рава руська	73	1	165·55	216·37
Богородчани	37	3	356·50	5·—⁶)
Тернопіль	82	8	9·20	350·25
Львів-повіт	131	7	249·40	64·77⁷)
Надвірна	33	6	140·50	127·50⁸)
Бібрка	91	6	233·22	—·—*)
Снятин	41	1	—·—	205·41
Бучач	87	8	196·06	—·—⁹)
Печеніжин	22	6	136·—	50·43
Сокаль	101	4	142·25	44·15¹⁰)
Косів	42	2	172·—	—·—*)
Броди	79	3	171·—	—·—
Турка	74	3	162·—	—·—*)
Калуш	69	7	147·50	—·—
Станиславів	75	4	143·88	—·—*)
Збараж	60	7	63·96	50·10
Старий Самбір	56	3	117·74	—·—*)
Жовква	75	5	99·22	*) ¹¹)
Мостиска	78	5	90·—	5·—¹²)
Сколе	51	7	78·20	—·—
Радехів	56	3	72·—	—·—*)
Перемишляни	69	4	64·50	—·—
Ярослав	109	8	61·20	—·—*)
Дрогобич	79	9	60·60	—·—*)
Сянік	130	5	60·55	—·—
Березів	56	4	59·55	—·—
Рудки	70	3	58·50	—·—¹³)
Підгайці	64	1	57·—	—·—*)
Камінка Стр.	60	8	58·—	—·—*)
Жидачів	74	4	52·—	—·—
Зборів	53	4	51·—	—·—
Городок	70	1	—·—	47·05¹⁴)
Горлиці	65	3	41·—	
Теребовля	43	3	37·—	*)
Скалат	64	5	34·—	*)
Добромиль	96	2	30·—	
Самбір	87	3	26·20	*)
Золочів	89	5	22·—	*)
Любачів	66	2	20·—	*)
Товмач	64	4	16·—	*)
Стрий	53	2	15·—	*)
Ліско	154	2	10·—	
Заліщики	57	1	7·—	*)
Яворів	70	2	6·—	*)
Городенка	50	—	—·—	*)
не східногалицькі повіти	—	29	500·30	¹⁵)
Разом:	3.820	306	6.970·44	8.905·87

За загальні освітні потреби прийшло в червні до каси Головної Управи УПТ-ва заледви 6.970 зол. 44 гр., отже ⅓ того, скільки виносить місячне запотребування. Заважте, що мало що більше понад 1/12 громад прийшло в червні з підмогою „Рідній Школі“. Правда: задля байдужности Старшини деяких Кружків повисший виказ треба уважати неповним, бо не дістає в ньому звідомлень з деяких повітів. Одначе це лише незначно вплинуло би на зміну в користь повисшого стану.

Насуваються немилі питання: Деж прочі громади? Чи в них нема нікого, бодай інтелігента, який розумів би потребу „Рідної Школи“? Де кооперативи деяких повітів? Чи вони вважають, що вповні відповідають свойому завданню, коли не будуть підпомагати народних цілей? Де інші підприємства? При цьому слід піднести відрадне, коли би заразом не прикре явище, що Ланцут, Новий Санч, ба навіть Ніско, повіти положені далеко на Заході, з невеликим відсотком українського населення складають на „Рідну Школу“ далеко більше, ніж неодин багатий східно галицький повіт. Так дальше не може бути. Це треба раз усім зрозуміти, або взяти керму в руки і показати, як повести приватне шкільництво... без грошей.

Секція „Рідної Школи“ УПТ.

Кружки повітів означених *), не надіслали касових зіставлень.

1) 255·81 остало в касі Кружка ім. Кор. Данила.

2) З того 1.762·54 збірка гімназії на закупно площі та консервацію будинку.

3) В квоті: 1.139·43 містяться жертви з повітів: Добромильського 11·50, Мостиського 2·50, Ярославського 30, инших 10, 24 травень зібрано з 67 громад 1.314·73.

4) З того 555 зол. дохід з фестину.

5) З того Кооперативи 397·31 зол.

6) З того Солотвина 75; остало в касі Кружка в Солотвині 5 зол.

7) 64·77 остало в касі в Щирці. З квоти 249·40 зложили: Левандівка 135·70, Щирець 84.

8) 127·50 остало в касі Кружка в Делятині.

9) З того Монастириська 57.

10) 34·15 остало в касі Кружка в Белзі, 10 в касі Кружка в Сокалі.

11) З того Мости великі 60 зол.

12) 5 зол. остало в касі Кружка в Судовій Вишні. З квоти 90 зол. Судова Вишня зложила 60 зол.

13) 58·50 зложили народні учителі з повіту. (А деж наше духовенство? — ред.).

14) Крім цього вплинуло до каси Кружка в Городку в квітни 36·62, в травни 154·01.

15) З того Ланцут 76, Ніско 48·30, Новий Санч 80·90.

Чи справді нарушення статуту Наукового Т-ва ім. Шевченка?

Від голови Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові дістаємо отсе вияснення: „На засіданню фільольогічної секції Наукового Т-ва ім. Шевченка, відбутім дня 31. н. ст. травня при участи 8. членів, а саме: през. Юл. Романчука, д-ра Студинського, д-ра Свєнціцького, д-ра Філярета Колесси, проф. Тершаківця, п. Вол. Дорошенка, д-ра Брика і проф. А. Андроховича вибрано **одноголосно**, з нагоди 50-ліття Наукового Товариства, митр. Андрея Шептицького дійсним членом „як ученого знавця української культури, історії церкви та основника „Національного Музея“. Це рішення потвердив **одноголосно** Виділ Товариства на засіданню дня 20. червня 1925 р. при участи десяти членів. Гадка іменування митр. Андрея Шептицького дійсним членом не нова. Підніс її ще в р. 1918 при останній стрічи зі мною великий учений і дійсний член Товариства проф. Вратослав Ягіч, котрий нераз користав з багатої скарбниці української культури, основаної в „Національнім Музею“ і веденої умілою рукою двох людей: митрополита Андрея Шептицького і кустоса д-ра Іларія Свєнціцького. Як примір такої культурної пошани з боку культурної суспільности подав проф. Ягіч вибір членом загребської Академії меценната-епископа Стросмаєра з Дяковару. Додам, що митр. Шептицький зібрав у Ватиканській бібліотеці коло 20 томів актів до історії унії, річей у двох третинах незвісних, які зложив у „Національнім Музею“ до часу, коли буде фінансова спроможність, видати їх друком. В науковій отже праці займає митроп. Шептицький визначне місце не тільки як основник „Національного Музею“, але також як культурний робітник. З приємністю стверджую, що д-р Мих. Рудницький підписався під своїми фейлєтонами, зате браклю відваги покласти свій підпис у чоловіка, автора статейки „Нарушення статуту Науков. Товариства ім. Шевченка („Діло“ ч. 167), котрого прізвище було загально звісне, заки ще статейка появилася в друку. Не виявляючи його імени, мушу звернути увагу, що **дійсний** член Товариства міг боронити свого становища на секції і не потребував заводити полєміки в часописі, оскільки, хочби дрібку, дорожить Товариством і його розвитком, спеціяльно в часі, коли по терню розвивається наукова праця. На жаль, особисті анімозії взяли верх у дійсного члена понад добром Товариства, що я з прикрістю зневолений ствердити.

У Львові, дня 29. липня 1925.

Др. К. Студинський,
голова Наук. Т-ва ім. Шевч.

Зі Зїзду агрономів.

Потребу такого Зїзду, який відбувся 26-го н. м. у Львові і утворення станової організації агрономів відчували ми вже від довшого часу. Нині в краю перебуває біля 30 агрономів, а біля 50 прийде їх ще з чужини, головно з Праги. Досі вдалося примістити їх працю по ріжних громадських установах, не завсіди відповідних їх званню. Двох працює в Кр. Ревізійному Союзі (один в редакції „Господ.-коопер. часопису“, другий як ревізор молочарень), пятьох занятих при Повітових Союзах кооп. як інструктори рільництва, а пятьох приймуть у найблизшому часі, двох працює в Молочарському Союзі, по одному в „Сільському Господарі“, в Миловaнні, в УПТ., в Центральних інституціях (інж. Павликовський), кількох господарить дома у власному майні, кількох на більшій польській посілости, а поверх десятка осталося без праці.

Зїзд мав обміркувати і скласти плян агрономічної праці в краю і занятися організацією станового товариства. Приготуваннями до зїзду і обох його завдань займалася організаційна комісія.

У зїзді взяло участь 30 і кілька осіб, — межи ними двох молочарських техніків і двох інженірів. Основано станову організацію „Спілку укр. агрономів, кооперативу з відповідальністю уділами“. Її членами можуть бути особи, що мають освіту, звязану з сільським господарством, у першу черту агрономи, лісові інженіри, молочарські техніки і меліораційні інженіри та лікарі-ветеринари.

Займеться спілка поліпшуванням сільського господарства наших селян шляхом основування зразкових господарств, досвідних піль, видаванням господарських книжок і часописів, доставою добірного насіння, добрих машин, поміщних гноїв і всього потрібного до ведення розумної господарки. Спілка старатиметься винаймити в найблизшому часі маєтности наших інституцій і перемінити їх у зразкові господарства і центри годівлі худоби і добірного насіння збіжжа та огородовини.

На зїзді виголошено два реферати і передискутовано багато питань про майбутню діяльність Спілки і агрономічної праці в краю.

Прийнято статут Спілки і вибрано Надз. Раду та управу. До Надз. Ради увійшли: інж. Ю. Павликовський, інж. Стельмах, учитель держ. господ. школи в Бережниці, інж. О. Дідич, інж. Е. Храпливий, інж. Е. Брилинський і О. Лис, директор львівської філії Молочарського Союзу. В управу увійшли: інж. Е. Архипенко, агр. Творидло і інж. Віктор Воробець.

Досі вступило в Спілку 29 членів, а 20 кілька вступить у найблизшому часі.

Можна сподіватися, що молода організація, з молодими, енергійними членами зуміє повести справу так, як намітила собі в свойому пляні і що селянству дасть те, на що воно вже жде віддавна.

Дописи.

Тернопіль. (*Віче. — Будова церкви. — Справи шкільні*). Дня 1. липня відбулося в Тернополі на поклик повітових управ трудової і радикальної партії численне публичне віче в справах шкільних і земельної реформи. Віче отворив адвокат д-р Ст. Баран відповідною промовою, почім вибрано президію в складі о. Степана Вонса з Ігровиці і д-ра Степана Чумака, та радника Володимира Бриковича, яко секретаря. Перший реферат про наші шкільні справи і про похід на наше шкільництво виголосив п. Володимир Целевич зі Львова, та представляючи докладно всі затії наших сусідів для знищення українського шкільництва і називаючи нинішнє положення грізним, закликав всіх до оборони рідної школи. Поставлені референтом резолюції з протестом проти державної ліквідації українського державного і приватного шкільництва, проти позбавлення двох найвисших клас української держ. гімназії в Перемишлі і проти намірюваної утраквізації українських держ. гімназій в Перемишлі, Львові і Тернополі із закликом до українського громадянства до оборони нашого загроженого шкільництва та до основання приватних українських шкіл всіх типів — принято одноголосно. В дискусії над цією справою забирали голос: д-р О. Олійник, що поставив додаткові резолюції у місцевих справах шкільних (протест проти ліквідації української школи вправ і української держ. гімназії в Тернополі, що віче ухвалило), д-р Дмитро Ладика, п. Ванда Баранова, п. Микола Кузьмин, господар з Озірної і инші.

В часі промови д-ра Степана Барана крізь відчинені вікна з вулиці кинено до вічевої салі жмуток старих комуністичних вілозв за святкуванням памяти Леніна.

яких чимало було на вічу, арештували другого дня по вічу ученика IV. кл. місцевої державної учительської семинарії Жида Рапапорта, котрого осаджено в тернопільській слідчій тюрмі під замітом злочину з § 58 з. к. (державна зрада). Він виказав вповні своє алібі, але мимо цього держать його дальше у вязниці.

На весні цього року основано в Тернополі комітет будови церкви парохіяльної в Тернополі. Для збільшення фондів будови основано рівночасно споживчу кооперативу „Будова церкви“, що вже війшла в життя, приміщена при Руській вулиці напроти теперішньої церкви. Доходи з цієї кооперативи мають йти на кошти будови церкви, — з тимсамим значно утруднюється, або і уневожнюється розвій цієї нової інституції. Без сумніву ліпше було звернутися масово до істнуючої філії Народної Торговлі, яка без підвишки коштів адміністрації була би певно признавала певний відсоток (пр. 2 проц.) від закупів брутта і щорічно причинялаб би більшою квотою до коштів будови церкви, тим більше, що в тому місці можна було отворити складницю філії. До певної міри могла це зробити істнуюча Споживча Спілка, котра бореться з браком капіталу і клієнтелі. В склад церковного комітету будови церкви війшли і деякі провідники-інтелігенти (д-р Чумак, д-р Ладика), місцевого радикального гурта. Пляни нової великої церкви (в Тернополі немає ніодної більшої церкви для десятитисячного греко-кат. населення), бо істнуючі є радше малими каплицями, і того дві далеко за містом, коли менше численні римо-католики мають аж три величаві монументальні костели, з яких два збудовано безпосередньо перед світовою війною. Автором плянів (середньо-візантійський стиль) є проф. техніки Обмінський, а приблизні кошти будови обчислено на сто тисячів амер. долярів. Нова церква має станути в недалекім сусідстві парохіяльного костела — фронтом до його боку. Місцева Польща розпочала вже велику боротьбу в пресі проти будови церкви в сусідстві костела і погрожується не допустити до цієї будови з наміром очевидно випхати нову церкву десь на окраїни передмість. Під будову звозять поволі каміння, але до самої будови і до її викінчення дуже і дуже далеко — ще довгий ряд літ. Така будова є впрочім нині понад фінансові сили місцевого населення, а можна було перед війною поставити дійсно величаву будівлю. Тернопільські міщане винують в цьому місцевого пароха о. Вол. Громницького, що за тридцять літ свого парохування в Тернополі не сповнив на їх думку свого першого обовязку постаратися для найбільшої в краю греко-кат. парохії о відповідну церкву, хоч міг це за добрих часів легко зробити, коли на чолі міста стояли Українці бурмістри і коли парохіяне були багатші, як нині.

Відрадною появою були масові вписи до І. кл. української держ. гімназії, куди перед феріями принято около сто учнів, якраз стільки, скільки принято до І. кл. всіх трьох місцевих польських державних гімназій. Про обсаду гімн. директури по бл. п. дир. Левицким помимо всього не чувати. Управу веде проф. Мих. Губчак — треба признати — вповні тактовно. Що до утраквізації тутешньої української держ. гімназії досі не надійшли ніякі інструкції з львівської шкільної кураторії, а місцеві Поляки підносять вже нині крик проти злуки місцевої польської класичної гімназії (Фогля) з українською держ. гімназією в одно утраквістичне заведення. Що до ферій з цього вийде — невідомо. Натомість ліквідується українську школу вправ при держ. мужеській учительській семинарії і мабуть ліквідації також та-

кож над двома міськими українськими народніми школами і над нар. школою в Ґаях великих, бо польська „статистика" з 1921 р. виказує Українців менше як 25% загалу людности. Окрема депутація вручила кураторові п. Собінському письмо з домаганням поширення української школи вправ, до якої хотіло вписатися багато учнів, але куратор справи не вирішив, відсилаючи письмо до міністерства. Відрадно врешті занотувати, що Кружок УПТ. в Тернополі приступає до отворення української промислової школи і вніс у тій справі письмо до шкільних властей.

НОВИНКИ.

— Чи є на Україні золото? Офіціяльна телегр. агенція рад. України „Ратау" подала 2-го ц. м. звістку, що на підставі дослідів акад. Тутковського в північно-заход. частині України найшли великі золотодайні поле. Цю сензаційну звістку проф. Тутковський заперечив і сказав таке: „Існують загальні геольоґічні передумови, які дозволяють на висновок про істнування золотого піску; навіть найдено первісні сліди золота в жилах кварцу в Нагольнім Кряжі і в Донецькім басейні, але скількість цього золота є така мала, що не варта її добувати. На те, щоби добути пів грама золота, треба би змолоти 1000 пудів твердого каміння. Так само стоїть справа і в инших частинах України. На всякий випадок Україна геольоґічно ще замало проcліджена і тому було би передчасно вже нині казати про золотодайні поля".

— Прізвище в подружжю. Народній комісаріят внутр. справ у СРСР. видав роз'яснення, що особи, які беруть шлюб, мають право мати або спільне прізвище, або вживати свої давні прізвища. Иншими словами: подружжа може називати себе одним прізвищем або чоловіка або жінки, або лишитись при двох старих зокрема, а не вживати двох одночасно. При реєстрації народин дітей, яких родичі є записані як подружжа, а мають ріжне прізвище, дитина може одержати або прізвище батька або матері. Коли-ж родичі не погодились — дитина одержує прізвище близше... по азбуці. Без сумніву, що цей закон є свободолюбний, але що дає чимало поля до поетичного безладдя, то також правда.

— Перевага жіноцтва істнує в Німеччині, річ ясна, чисельна. На підставі останніх статистичних даних має Німеччина 62·5 міл. мешканців, з цього 30·2 міл. мущин, а 32·3 жінок. Перед війною на 1000 мущин припадало 1029 жінок, нині 1074. По великих містах ця цифра зростає пересічно до 1200. Надвишкою 2·1 міл. жінок можна би заповнити такі два міста як Гамбурґ. Першою причиною зросту жіночого населення є війна.

— Альноголь у Франції. Академія медицини в Парижі займалась поширеними явищами алькоголізму і ствердила, що підчас війни скількість вживаного алькоголю сильно зменшилась, а тепер чимало недуг і злочинів є безпосереднім наслідком алькоголевих напитків. В 1914 р. зужила Франція 1,413.000 гектол. алькоголю, в 1918 р. — лише 584,000, та вже в 1923 р. — 1,016.000. Причиною зросту цього числа є в першій мірі підвишка плат та заробітків, а також відновлена потайна продажа абсенту, під видом ріжних инших напитків.

— Театр на провінції. Нас повідомляють, що в відомім нашому Громадянству Українському Наддніпрянському театрі О. Міткевича, зайшли зміни. Замість випозичення ґардероби як досі було, Театр справив свою власну, вартости 4.000 зол. Спеціяльно зроблені костюми і декорації на нову оперетку „Гейша", яка буде вставлена на українській сцені перший раз. Деякі зміни зайшли в самім складі дружини. Вільну посаду режисера по уході Комаровського обняв відомий у нас в Галичині артист В. Демчишин. Адміністратором запрошено фахового і знаного імпреcаріо п. Карабіневича. Театр побіч репертуару старого готовить нові річи, з якими в скорім часі зробить турне по Галичині. Театр одержав до десяти запрошень зміст і містечок Галичини о приїзд на час вакацій. Видно, що Театр здобуває собі певну пошану і прихильність нашого Громадянства за свою витріvалу і щиру працю на полі нашої Рідної Сцени. 131а 1—1

З судової салі.

Процес Коригабера і тов. — за обманство і вимушування.

18-ий день розправи.

(Продовження.)

Кара на д-ра Глушкевича.

В звязку з суперечкою поміж обор. д-р Глушкевичем і предсідником трибуналу на тлі ухилення питань, трибунал по нараді присудив д-ра Глушкевича на кару 100 зол. з приводу браку відповідної пошани до трибуналу у демонстрацийному повторюванню питань, раз уже ухилених предсідником.

По перерві предсідник оголошує постанови трибуналу на визку ранійших внесень прокуратора й оборони. Рішено: 1) допустити пересвідчення знавцями, що лист до през. Галля походить з руки Микитина; 2) переслухати суддю Рутку, протоколянта д-ра Пйотровского й апліканта Блашкого; 3) відчитати анонімову картку, отриману д-ром Греком; 4) переслухати як свідків Клару Вайзман, д-ра Бромберґа, Ляндеса і Саля Лібліха, Вальчера, Мадеру, Арбайтівну і д-ра Улема; 5) відмовити внесенню д-ра Грека на переведення слідства щодо викриття автора анонімової листівки; 6) відмовити внесенню на покликання свідків Павичка, Одексина, Куттіна, Францосової, Ґліксмана, Маринька, ком. Міглера і б. мін. Ґібнера; 7) стриматися з переслуханням Філяcевіча і агента Керебки, а також Гендриковского; 8) стриматись з відчитанням актів справи Штайґера і Паньчишина.

Предс. читає свіжо отриманий анонім, у якому автор на українській мові повідомляє, що свого часу перестерігав вже перемиську поліцію перед замахом і радить порівняти почерк обох карток на доказ правдомовности; дальше анонім. автор лає прокуратора й поліцію за переслідування невинного Микитина (коротко повідомлялось про цей анонім вже вчера).

Черговий свідок Петро Лотоцкий, робітник львівського бровару, зізнає часто без звязку, з трудністю орієнтуючись у питаннях. Перечить рішуче, наче би бачився з Микитином 5. вересня під театром і це було 6. вересня, в суботу, коли була дефіляда. 5-го вересня був у броварі на роботі. Микитина знав ще як дитину, коли приходив бавитися до його сестри, але пізнійше вся їх знайомість полягала на відклонюванню. Перед 6-им вересня не бачив його майже р'к. 6-го вересня стрінулись цілком випадково, коли свідок ішов до бровару: запропонував Микитинові папіроску, але той не хотів. Казав щось, але свідок не пригадує собі вже, що таке.

Предс: Чи ви казали до Микитина „Стефко файний хлоп, він щось зробить нині."

Лотоцький: Ні.

Предс.: А про що ви говорили?

Лот.: Він згадував щось про замах, але мене не цікавило це. Микитин був неспокійний, все оглядався і казав, що боїться, бо за ним слідкують. Я не питав його, хто слідкує і за що.

Теж саме Лотоцький заперечує, буцім то знав Степана Паньчишина. Щойно від судді довідався, що це син „того старого з Личакова". Микитина бачив після 6-го вересня тільки на поліції. Про те, що Микитин був комуністом, свідок не знав і не знає, бо на цім не розуміється. Взагалі нічого не знає. Коли був у слідстві конфронтований з Микитином, а Мик. заявив йому в вічі, що бачились 5-го вересня, тоді свідок сказав зразу: „ви хочете мене до кріміналу впакувати, ви хочете осиротіти семеро дітей?"

Предс.: Адже це ще не злочин, що ви бачили його. Можна було бачити з ним тисячу людей.

Свідок: „Але мене ні!" Дальше Лот. оповідає перебіг його арештування й першого переслухування на поліції, при чому показується, що поліція арештувала була його як одного з Лотоцьких, не знаючи певно, котрий Лотоцький, замешкалий у Львові, є той, про якого казав Микитин.

Микитин закидає тутже, на розправі, Лотоцькому, що неправдою є, буцімто вони ніколи не розмовляли. „Адже у Івана Паньчишина ми говорили про націоналізм і комунізм — не памятає?" Лотоцький рішуче заперечує і підтримує своє, що нікого не знав, з ніким не говорив і нічого не розуміє.

Чергові свідки Іван Мельничук, Ян Ліпарт і Зиґмунт Кожиньовскі потверджують, що Лотоцький був 5-го вересня у броварі при праці.

Перед самим кінцем розправи наспіла вістка про вбивство Цеховского. З огляду на великий рух, який зробивсь на салі (всі ґазетярі схопились і побігли на місто!) предсідник докінчив переслухання останнього свідка при зачинених дверях, після чого перервав розправу до слідуючого дня.

19-ий день розправи.

Внесення на відложення розправи.

З початку розправи адв. д-р Перацкі зголошує іменем оборони внесення передати весь матеріял і всі дані щодо вбивства Цеховского слідчому судді з метою вияснити всі обставини вбивства і тому перервати розправу аж до нового розписання її. Це внесення оборона мотивує тим, що вбивство Цеховского насуває в першій мірі підозріння щодо звязку з даним процесом.

Оборона з самого початку змагала виказати, що замах на президента виходив з кол, на які вказав Микитин. Убивство Цеховского мало на меті усунути свідка, який своїми зізнаннями здемаскував Паньчишина і ствердив, що замах на президента мав своє джерело в комуністично-терористичних колах. Ціле слідство повинно завернути з фальшивого шляху й піти за вказівками Микитина, яких досіль мерторічно не розізджувано. Крім того ведення розправи під терором є неможливе, тим більше, що безумовно доконане вбивство може залякати свідків, які мали би щось зізнати проти терорист.-комуністичних кол.

Прокуратор звертає увагу, що розправа не займається замахом на президента й що ніхто не стоїть під закидом участи в замаху, а тому всякі внесення, які говорять про винуватців самого замаху є тут ні при чім. Дальше прок. зголошує внесення покликати ряд свідків на обставину, що в деяких домах, які стояли близько обвинувачених, вже в груднї 1924 говорилось, що Штайґер буде швидко звільнений, бо є свідок, який фальшивими зізнаннями скерме с підозріння в инший бік.

Обор. д-р Ґрек: Правда в цім процесі прийшла, прийшла по трупі, але прийшла і ніхто й ніщо в світі панування її в цій салі не буде в силі перешкодити.

Обор. д-р Перацкі противиться внесенню прокуратора, тому, що обвинувачені не відповідають за те, що десь у приватних домах якісь служниці оповідали собі всякі сплетні.

Трибунал по нараді рішив відкинути внесення оборони про відложення справи, тому, що оборона не подала позитивних моментів, доказуючих звязок поміж вчорашнім убивством Цеховского й справою даного процесу, а твердження, що розправа ведеться під террором є позбавлена всякого ґрунту. Так само трибунал відкинув внесення прокуратора, бо обговорювання справи в приватних домах не має значіння.

Прокуратор застерігає собі зажалення неважности з приводу його внесення.

Заява Микитина.

Обв. Микитин просить голосу і заявляє, що дальше зізнавати не буде, а то тому, що вбивство Цеховского, котрий виступав проти Паньчишина і обтяжив його, лиш змiцнило в ньому страх перед пімстою комуністів, як що він виступатиме в ролі обвинувателя.

Д-р Ганкевич просить ствердити з актів, що не Цеховскі обтяжив Паньчишина, а Кухарскі, б. член організації, до якої належав Баґіньскі і Вечоркевич.

Обор. д-р Двернiцкі: Чи він ще живе?

Д-р Ганкевич: Ще живе. Д-р Ганкевич дальше стверджує, що Кухарскі був єдиним, який дійсно обтяжив Паньчишина, а Цеховскі був тільки посередною фіґурою.

Прокуратор приєднюється до виводів д-ра Ганкевича.

Обор. д-р Перацкі просить допустити оборону до вгляду в акта Паньчишина; д-р Ганкевич, як бувший і будучий оборонець Паньчишина знає прегарно ці акта, прокуратор теж користає з них, а оборона є покривджена.

Прок. годиться на це, але тільки після переслухання Паньчишина.

Обор. д-р Перацкі виступає з гострою реплікою проти „фаворитування Паньчишина як дитини".

Прок. боронить свого становища і бере теж в оборону заступника Паньчишина, д-ра Ганкевича, перед неслушними закидами оборони.

Біржа.

Львів, 30. липня 1925.

Гроші.

Амер. дол. 5·19 — 5·19½, канад. дол. 5·09 — 5·09¼, чеські кор. 0·1¼ — 0·15½, леї 0·02¼ — 0·02½, франц. франк 0·26 — 0·26½, швайц. фр. 1·01—1·02, анг. фунт. 25—25·10.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане редакція не відповідає.

ОПОВІСТКИ.

Український хор Д. Котка:
Субота 1.VIII. Заболотів.
Неділя 2.VIII. Заболотів.
Понеділок 3.VIII. Снятин.
Вівторок 4.VIII. Снятин.

Репертуар Українського Наддніпрянського Театру О. Міткевича.
Монастериська:
31.VII. „Вихрест".
7.VIII. „Пан Твардовський".
14.VIII. „Запорожський клад".
Бучач:
1.VIII. „Циганка Аза".
2.VIII. „Маруся Богуславка".
3.VIII. „Пан Твардовський".
4.VIII. „Воскресення".
5.VIII. „Запорожець за Дунаєм".
6.VIII. „Вій".
15.VIII. „Гейша".
16.VIII. „Ноктюрн і Ураган-Бей"
Бітків:
8.VIII. „Запорожець за Дунаєм".
9.VIII. „Ой не ходи Грицю".
12.VIII. „Вій".
13.VIII. „Пан Твардовський".
Надвірна:
10.VIII. „Монахи".
11.VIII. „Ноктюрн і Ураган-Бей".

Запрошення з міст, що до приїзду театру проситься надсилати до 10.VIII. до Бучача.

Дирекція театру подає цим до відома Шановному Громадянству, що нею замовлені і вже одержані костюми і декорації на оперетку „Гейша". Ґардероба театральна поповнена новими костюмами історичними і сальоновими. 131 б) 1—1

Ірина! Загубив Вашу адресу. Сповістіть. Інжинір Є. Ф. 120 3—3

Драматичний Кружок Т-ва „Українська Бесіда" в Перемишлі відограє дня 1.VIII. в суботу в салі „Народнього Дому" в Турці н. Стр. штуку „Надзвичайна пригода", фарсу на 3 дії К. Б. в перекладі К. М. Початок точно 8·30 веч. — В неділю, дня 2.VIII. підчас великої перерви на забаві, улаштованій Кружком У. П. Т. в Турці, відограє той самий Гурток одноактову комедію „Підозріла особа" Побжанського в переcібції Г. Г. 130 1—2

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Оголошення.

Українська Еміґрація у Франції в кількости коло 2000 чоловік, не маючи українського пан-отця, лишається без задоволення своїх духовних потреб. Український Центральний Комітет в Річпосполитій польській просить бажаючих виїхати до Франції українських православних панотців зголоситися до Комітету (Варшава, Длуга 29, Готель Польський). Докладні інформації Комітет надішле особисто. 132 1—1 КОМІТЕТ.

За редакцію відповідає І. Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло" Львів, Ринок ч. 10.